

Eindejaarsrapportage 2019

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Aanbieding	2
A en B. Afwijkingen op budgetten in de Begroting 2019 en voorstellen voor budgetoverheveling	5
0. Bestuur en ondersteuning	5
1. Veiligheid.....	7
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	7
3. Economie.....	7
4. Onderwijs	8
5. Sport, cultuur en recreatie	8
6. Sociaal Domein	10
7. Volksgezondheid en milieu	13
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	14
C. Restant kredietenlijst	15
D. Opvolging aanbevelingen Rekenkamercommissie	16

Aanbieding

Aan de gemeenteraad,

In plaats van een tweede bestuursrapportage bieden wij u deze Eindejaarsrapportage 2019 aan. Wij hebben eerder aan u toegezegd om aan u te rapporteren over de belangrijkste financiële risico's. Daarnaast hebben wij vanuit rechtmatigheidsoverwegingen aanvullende besluitvorming van u nodig om de Begroting 2019 te kunnen bijstellen. Dat hebben wij verwerkt in deze rapportage.

Deze rapportage sluit met een nadelig resultaat van € 985.000. In de Begroting 2020 hebben wij bij de prognose van de algemene reserve al gemeld dat we over 2019 een aanvullend nadeel van € 600.000 verwachtten. Hiervan had € 200.000 betrekking op de Meicirculaire gemeentefonds 2019 en € 400.000 op het Sociaal domein. In deze rapportage leggen we uit dat we ingehaald zijn door de werkelijkheid en nu op het programma Sociaal domein een tekort van € 528.000 verwachten ten opzichte van de met de 1e Berap bijgestelde Begroting 2019.

Sturing op deze uitgaven is gezien de beleidskaders op dit moment niet of nauwelijks mogelijk.

Naast de verwerking van de eerder genoemde Meicirculaire van € 200.000 nadelig zijn de twee meest in het oog springende nadelen:

- een verwacht tekort op de afvalbegroting van € 187.000, met name veroorzaakt door hogere inzamelkosten en hogere afvalstoffenbelasting in combinatie met minder opbrengsten grondstoffen;
- lagere opbrengst van € 200.000 van bouwleges. We zien dat bestemmingsplannen een langere doorlooptijd hebben en er minder grote projecten in ontwikkeling zijn.

In de rapportage worden alle mee- en tegenvallers nader verklaard.

Bij de eerste bestuursrapportage heeft u extra geld beschikbaar gesteld voor personele inzet. Door strakker te sturen op onze personeelsbudgetten, verwachten wij binnen deze budgetten te blijven. We zijn ons ervan bewust dat hierdoor risico's ontstaan in de kwaliteit en ontwikkeling van de organisatie.

De uitkomst van deze rapportage en de financiële afwikkeling van het dossier Kulturhus zetten onze financiële positie verder onder druk.

Wij willen samen met u de schouders eronder zetten en de komende maanden gezamenlijk werken aan een plan om onze financiële slagkracht duurzaam te versterken.

Het college van burgemeester en wethouders.

Inleiding

Met deze Eindejaarsrapportage 2019 leggen wij het volgende aan u voor:

A. Afwijkingen op budgetten in de Begroting 2019:

Op basis van financiële gegevens tot en met medio november 2019 hebben wij een prognose gemaakt van de verwachte baten en lasten aan het eind van dit jaar. In deze rapportage lichten wij afwijkingen groter dan € 15.000 toe. Dit is in overeenstemming met onze financiële verordening. In deze rapportage hebben wij uitsluitend de incidentele afwijkingen in 2019 verwerkt.

Deze rapportage hebben wij opgesteld om u te informeren over de stand van de Begroting 2019 per ultimo 2019 en geldt tevens als een technische begrotingswijziging in het kader van de rechtmatigheid.

B. Budgetoverhevelingen

Budgetten die niet (geheel) zijn uitgegeven in 2019 vallen aan het einde van het jaar vrij ten gunste van het rekeningsaldo. Er kunnen zich echter situaties voordoen waarbij het noodzakelijk is om budgetten, die geheel of ten dele niet zijn besteed, over te hevelen naar 2020. In dat geval spreken wij van budgetoverheveling.

Om te voorkomen dat bepaalde activiteiten in 2020 niet kunnen worden uitgevoerd en afgerond, stellen we voor om een aantal budgetten over te hevelen. Bij een budgetoverheveling dient aan alle onderstaande voorwaarden te worden voldaan:

- a) Er dient een concreet en uitgewerkt plan aan het over te hevelen budget ten grondslag liggen.
- b) Er dient sprake te zijn van een bijzondere situatie op grond waarvan de voorgenomen activiteit geheel of gedeeltelijk niet kon worden gerealiseerd.
- c) De over te hevelen budgetten kunnen uitsluitend worden ingezet voor de oorspronkelijke bestemming.
- d) Het over te hevelen budget dient groter te zijn dan € 15.000. Budgetten onder de € 15.000 worden niet meegenomen. Hiervoor wordt geacht ruimte te kunnen creëren binnen het desbetreffende programma.
- e) Er is voor de betreffende uitgave in 2019 geen structurele post beschikbaar.

In dit voorstel worden de maximaal over te hevelen bedragen genoemd. Het kan zijn dat er in de resterende weken van 2019 nog uitgaven worden gedaan ten laste van de genoemde budgetten. De budgetoverheveling wordt met deze uitgaven verrekend.

C. Restant kredieten

Bij die onderdeel presenteren we de stand van de kredieten per medio november 2019. Een inhoudelijke toelichting op de kredieten/projecten geven we in deze rapportage niet.

D. Opvolging aanbevelingen rekenkamercommissie

We hebben met u afgesproken om jaarlijks in de 2^e Bestuursrapportage te rapporteren over de opvolging van aanbevelingen van de rekenkamercommissie. Dat doen we voor 2019 in deze Eindejaarsrapportage.

Resultaat

De nu voorliggende rapportage sluit met een nadelig resultaat van € 985.000. Het verwachte resultaat over 2019 na de 1^e Bestuursrapportage was € 2.140.000 negatief.

Na deze eindrapportage komt het verwachte begrotingsresultaat voor 2019 uit op € 3.125.000 negatief.

Totaaloverzicht financiële afwijkingen per programma

Programma	Begroot oorsprong	1e Berap	Begroting na 1e Berap	Eindejaars-rapportage	Prognose	Over-heveling
0. Bestuur en ondersteuning	29.782	-623	29.159	38	29.197	193
1. Veiligheid	-2.473	-65	-2.538	-	-2.538	-
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-3.787	53	-3.734	-	-3.734	-
3. Economie	-143	-184	-327	-	-327	85
4. Onderwijs	-1.660	-24	-1.684	-	-1.684	-
5. Sport, cultuur en recreatie	-3.863	-110	-3.973	-135	-4.108	29
6. Sociaal domein	-16.864	-1.107	-17.971	-528	-18.499	-
7. Volksgezondheid en milieu	438	-222	216	-165	51	144
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-1.364	76	-1.288	-195	-1.483	-
Totaal	66	-2.206	-2.140	-985	-3.125	451

Prognose Algemene reserve

Het verwachte verloop van de algemene reserve ziet er na deze Eindejaarsrapportage en de besluitvorming van 6 november 2019 over de begroting 2020 als volgt uit:

Ontwikkeling Algemene Reserve	Stand
Algemene reserve 01-01-2019	2.663
Onttrekking budgetoverheveling	-232
Toevoeging vanuit exploitatie	397
Verwacht resultaat 2019	-3.125
Vorbereidingskosten Het Assink lyceum	pm
Financiële effecten Kulturhus	pm
Algemene reserve 31-12-2019	-297
Verwacht resultaat 2020	-2.116
Verwachte stand per 31-12-2020	-2.413
Verwacht resultaat 2021	-419
Verwachte stand per 31-12-2021	-2.832
Verwacht resultaat 2022	1.124
Verwachte winst uit grondexploitaties	72
Verwachte stand per 31-12-2022	-1.636
Verwacht resultaat 2023	1.381
Verwachte winst uit grondexploitaties	650
Verwachte stand per 31-12-2023	395

A en B. Afwijkingen op budgetten in de Begroting 2019 en voorstellen voor budgetoverheveling

0. Bestuur en ondersteuning

Taakveld_omschrijving	Begroot oorsprong	1e Berap	Begroting na 1e Berap	Eindejaars-rapportage	Prognose	Over-heveling naar 2020
0.1_Bestuur	-1.746	124	-1.622		-1.622	
0.2_Burgerzaken	-309		-309		-309	
0.3_Beheer overige gebouwen en gronden	-53		-53	103	50	
0.4_Overhead	-7.222	-760	-7.982	-156	-8.138	193
0.5_Treasury	368	22	390	45	435	
0.61_OZB woningen	3.119		3.119		3.119	
0.62_OZB niet-woningen	1.979		1.979		1.979	
0.63_Parkeerbelasting	-		-		-	
0.64_Belastingen Overig	-193		-193	50	-143	
0.7_Gemeentefonds	34.307	-9	34.298	-135	34.163	
0.8_Overige baten en lasten	-308		-308	100	-208	
0.9_Vennootschapsbelasting (VpB)	-		-	31	31	
0.10_Mutaties reserves	-160		-160		-160	
	29.782	-623	29.159	38	29.197	193

0. Personele kosten

In de 1^e Berap hebben we middelen gevraagd en gekregen om een uitbreiding van personele kosten te kunnen dekken.

We hebben in de 1^e Berap voor de volgende personele taken extra middelen gevraagd:

- Concerncontrol
- Sturing organisatieontwikkeling
- Financiën, planning & control, verzekeringen
- Inkoop
- Personeel afdeling Ontwikkeling en project grip op uitgaven Sociaal Domein
- Handhaving Wabo
- Vergunningverlening APV/bijzondere wetten

Voor de genoemde taken hebben we personele capaciteit ingezet, we hebben hiervoor medewerkers ingezet uit onze bestaande formatie, medewerkers ingehuurd of adviescapaciteit ingehuurd. Vanwege het feit dat we het afgelopen jaar veel te maken hebben gehad met ziekteverzuim hebben we een deel van de middelen gebruikt om zieke medewerkers te vervangen. Dit is voor het grootste deel ten koste gegaan van de middelen die ter beschikking zijn gesteld voor handhaving Wabo en vergunningverlening APV/bijzondere wetten.

Per saldo verwachten we dat de personele kosten binnen ramingen in de bijgestelde Begroting 2019 blijven.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Eind 2018 zijn een aantal kredieten niet beëindigd. Deze kredieten zijn doorgeschoven met als gevolg dat de afschrijving minimaal één jaar later start. Hetzelfde geldt ook voor investeringen die zijn uitgesteld. Per saldo resulteert dit in een lagere afschrijvingslast voor 2019.

0.4 Overhead

Hier is een wijziging verwerkt vanwege verschuivingen van kosten met taakveld 0.8 en 6.2 Sociaal domein. Op taakveld 0.8 hadden we een algemene loonkostenontwikkeling geraamd van € 100.000 waarvan de lasten nu landen op het taakveld 0.4 voor € 100.000. Op taakveld 6.2 was voor € 56.000 loonkosten geraamd waarvan de lasten werkelijk ook op taakveld 0.4 terechtkomen. Aangezien het een verschuiving is heeft deze wijziging geen effect op ons begrotingsresultaat.

Budgetoverhevelingen

- Werkgroep grip op sociaal domein personele kosten € 60.000 en materiële kosten € 50.000. De werkgroep is nog niet klaar met haar opdracht.
- Het incidenteel beschikbare budget voor inventaris en aankoop bedrijfsmiddelen voor het gemeentehuis. Dit in afwachting van de geplande organisatiewijziging met de daaraan gekoppelde herinrichting van het gemeentehuis € 83.000.

0.5 Treasury

De dividenduitkeringen van o.a. Twence Holding vallen hoger uit dan begroot.

0.6 Belastingen

In de belastingen verwachten wij over 2019 een klein positief resultaat ten opzichte van de begrote bedragen. Dit betreft een saldo van kleine posten bij de verschillende belastingonderdelen.

0.7 Gemeentefonds

We hebben de effecten van de Mei- en Septembercirculaire 2019 op de algemene uitkering van respectievelijk € 219.000 negatief en € 84.000 positief verwerkt in de Begroting 2019. U bent hierover geïnformeerd via raadsinformatiebrieven.

0.8 Overige baten en lasten

Zie de toelichting bij 0.4.

0.9 Vennootschapsbelasting

Dit betreft een vrijval van de opgenomen schuld te betalen vennootschapsbelasting. In het 3^e kwartaal 2019 is aangifte vennootschapsbelasting gedaan en blijkt dat het bedrag dat was opgenomen weer kan vrijvallen. Op basis van deze aangifte is de verwachting dat voor de jaren 2020 t/m 2023 ook geen vennootschapsbelasting in rekening wordt gebracht.

1. Veiligheid

Taakveld_omschrijving	Begroot oorsprong	1e Berap	Begroting na 1e Berap	Eindejaars- rapportage	Prognose	Over- heveling naar 2020
1.1_Crisisbeheersing en Brandweer	-1.560		-1.560		-1.560	
1.2_Openbare orde en Veiligheid	-913	-65	-978		-978	
	-2.473	-65	-2.538	-	-2.538	-

Voor programma 1 stellen wij geen mutaties voor in deze rapportage.

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Taakveld_omschrijving	Begroot oorsprong	1e Berap	Begroting na 1e Berap	Eindejaars- rapportage	Prognose	Over- heveling naar 2020
2.1_Verkeer, wegen en water	-3.748	53	-3.695		-3.695	
2.2_Parkeren	-8		-8		-8	
2.3 en 2.4 Havens						
2.5_Openbaar vervoer	-31		-31		-31	
	-3.787	53	-3.734	-	-3.734	-

Voor programma 2 stellen wij geen mutaties voor in deze rapportage.

3. Economie

Taakveld_omschrijving	Begroot oorsprong	1e Berap	Begroting na 1e Berap	Eindejaars- rapportage	Prognose	Over- heveling naar 2020
3.1_Economische ontwikkeling	-205	-184	-389		-389	
3.2_Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-10		-10		-10	
3.3_Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-107		-107		-107	85
3.4_Economische promotie	179		179		179	
	-143	-184	-327	-	-327	85

Budgetoverheveling

Wij hebben een subsidie ontvangen voor actieplan centrum van € 85.000 die nog niet in onze begroting 2019 is opgenomen. Daarom gaan we nu de begroting 2019 wijzigen voor zowel de baten als de lasten met dit bedrag.

Er zijn echter nog geen kosten gemaakt in 2019. Daarom moet het budget worden overgeheveld.

4. Onderwijs

Taakveld_omschrijving	Begroot oorsprong	1e Berap	Begroting na 1e Berap	Eindejaars-rapportage	Prognose	Over-heveling naar 2020
4.1_Openbaar basisonderwijs	-11		-11		-11	
4.2_Onderwijshuisvesting	-941	-24	-965	pm	-965	
4.3_Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-708		-708		-708	
	-1.660	-24	-1.684	-	-1.684	-

Vorbereidingskosten Het Assink lyceum

PM

In de Begroting 2018 hebben we rekening gehouden met een totaalkrediet van € 10 mln voor vervangende huisvesting voor Het Assink lyceum. Hiervan is voor 2018 € 100.000 en voor 2019 € 100.000 beschikbaar gesteld als voorbereidingskrediet.

Tot medio november 2019 is hierop € 94.000 uitgegeven.

Inmiddels onderzoeken we, geformaliseerd in de Begroting 2020, de alternatieve financieringsmogelijkheden van budgetfinanciering. Als voor deze vorm van financiering wordt gekozen, dan houdt dit in dat niet gemeente Haaksbergen de investering doet, maar Het Assink lyceum. In dat geval kan er voor ons ook geen sprake zijn van een voorbereidingskrediet waarvan we de lasten kunnen "uitsmeren" over de looptijd van de investering, maar gaat het om voorbereidingskosten die ineens ten laste van onze begroting komen.

Omdat nu nog onvoldoende duidelijk is of we inderdaad kiezen voor de variant budgetfinanciering, blijven we in lijn met genomen besluiten de kosten dit jaar nog ten laste van het voorbereidingskrediet brengen. Zodra daadwerkelijk afscheid wordt genomen van het krediet, moeten wij de gemaakte kosten ineens als nadeel nemen. In de begroting 2020 is hiervoor een budget van € 50.000 opgenomen.

5. Sport, cultuur en recreatie

Taakveld_omschrijving	Begroot oorsprong	1e Berap	Begroting na 1e Berap	Eindejaars-rapportage	Prognose	Over-heveling naar 2020
5.1_Sportbeleid en activering	-487		-487		-487	
5.2_Sportaccommodaties	-290		-290	-60	-350	
5.3_Cultuur	-555	-110	-665	pm	-665	
5.4_Musea	-		-		-	
5.5_Cultureel erfgoed	-60		-60		-60	
5.6_Media	-12		-12		-12	
5.7_Openbaar groen en recreatie	-2.459		-2.459	-75	-2.534	29
	-3.863	-110	-3.973	-135	-4.108	29

5.2 Sportaccommodaties

Het nadeel van € 60.000 is opgebouwd uit de volgende posten:

- Lagere opbrengsten verhuur sporthallen € 40.000
- In 2018 is door het college subsidie verleend aan de Stichting Exploitatie sportpark de Greune (€ 50.000) en de Stichting Multibeachcourt Veldmaat (€ 50.000). Er is aan beide organisaties een voorschot betaald van 80%, zijnde € 40.000 per aanvraag. Beide subsidies dienen nog vastgesteld te worden. Er is echter geen budgetoverheveling gedaan voor de resterende twee maal € 10.000 van boekjaar 2018 naar 2019.

5.3 Cultuur

Financiële effecten Kulturhus

Raad en College hebben uitgesproken dat het theater en de bibliotheek belangrijke voorzieningen zijn voor Haaksbergen.

Bij besprekingen tussen de raad en het college, de begrotingsbehandeling 2020 en commissievergaderingen, heeft het college toegezegd om een plan voor een toekomstbestendige bibliotheek en theater op te stellen. Verwachting is dat dit eind januari 2020 gereed is.

In de achterliggende periode zijn diverse gesprekken gevoerd met betrokkenen. Er wordt hard gewerkt aan het zoeken van een goede oplossing voor alle partijen met als doel het beschikbaar houden van het theater en de bibliotheek voor Haaksbergen.

In deze gesprekken wordt onder meer verkennend gesproken over de terugkoop van gebouw Ons Dorp door de gemeente. Met deze terugkoop zal een boekverlies door de gemeente worden geleden op de verstrekte leningen aan de stichting Kulturhus. Bij afwikkeling van de koop zal het boekverlies worden verwerkt, naar verwachting zal dit bij het opstellen van de jaarrekening zijn.

De verwachting is dat de stichting Kulturhus de huur voor het gebruik van het theater over 2019 niet zal kunnen voldoen.

De financiële effecten zullen landen in de jaarrekening 2019, ofwel doordat we een voorziening moeten vormen voor risico's en/of verplichtingen, ofwel doordat we de transacties dan inmiddels verwerkt hebben.

5.7 Openbaar groen

Vanwege te weinig ambtelijke capaciteit is er minder opbrengst gerealiseerd bij de verkoop van snippergroen.

Budgetoverheveling

Wij stellen een overheveling van budgetten vanwege het LEADER programma voor. In 2018 en 2019 hebben wij enkele projecten beschikt. Deze projecten zijn nog niet afgerond en/of zullen in 2020 worden afgerekend.

6. Sociaal Domein

Taakveld_omschrijving	Begroot oorsprong	1e Berap	Begroting na 1e Berap	Eindejaars- rapportage	Prognose	Over- heveling naar 2020
6.1_Samenkracht en burgerparticipatie	-1.942		-1.942	-28	-1.970	
6.2_Wijkteams	-396	-39	-435	36	-399	
6.3_Inkomensregelingen	-1.927	-560	-2.487	-139	-2.626	
6.4_Begeleide participatie	-2.930		-2.930	50	-2.880	
6.5_Arbeidsparticipatie	-442		-442	25	-417	
6.6_Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.075	-169	-1.244	-97	-1.341	
6.71_Maatwerkdienstverlening 18+	-3.264	-401	-3.665	-332	-3.997	
6.72_Maatwerkdienstverlening 18-	-4.786		-4.786	-43	-4.829	
6.81_Geëscaleerde zorg 18+	455	62	517		517	
6.82_Geëscaleerde zorg 18-	-557		-557		-557	
	-16.864	-1.107	-17.971	-528	-18.499	-

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Deze mutatie houdt verband met de voorbereidingen op de nieuwe wet Inburgering per 1-1-2021. De werkzaamheden zijn gemandateerd aan de gemeente Hengelo.

6.2 Wijkteams

Voor € 56.000 betreft het de verschuiving die is toegelicht bij 0.4. Daarnaast is een budget opgenomen omdat wij op basis van de Wmo 2015 toezicht moeten houden op de uitvoering van de Wmo en de kwaliteit te waarborgen. Op deze onderdelen werken we regionaal samen binnen OZJT en Sociale Recherche Twente. De kosten die hiermee gemoeid zijn, zijn € 5.000 voor Toezicht en handhaving Kwaliteit en € 15.000 voor Bijzonder Onderzoek.

6.3 Inkomensregelingen

Dit is een saldo van diverse posten.

- Er is per saldo een nadeel op Participatiewet (Bijstand), Ioaw, Ioaz, Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en loonkostensubsidies van bijna € 145.000. Tegenover deze kosten staat een lichte verhoging (zijnde € 43.000) van de Gebundelde uitkering (BUIG), die wij van het Rijk ontvangen voor het bekostigen van deze uitkeringen. We verwachten verder op uitvoeringskosten enkele kleine financiële meevallers (€ 58.000).
- De "bijzondere bijstand" stijgt met € 85.000. De reden hiervan is een toename van de lasten voor bewindvoering en een afname van de baten in verband met ontvangst minder aflossingen op leenbijstand.
- Een tekort op het minimabeleid van € 10.000; € 5.000 euro overschrijding op meerdere onderdelen en € 5.000 i.v.m. een bijdrage aan de Stichting Leergeld.

6.4 Begeleide participatie

Dit betreft de Wsw. Op dit taakveld kunnen we de stelpost vanwege een mogelijke transitievergoeding in verband met de ontmanteling van Hameland laten vervallen. Daarnaast is er een afname van de kosten medisch vervoer.

6.5 Arbeidsparticipatie

Op het onderdeel Werkgelegenheid is een voordeel van € 25.000. Dit komt m.n. omdat van de SWB de afrekening in het kader van het project "Post NL 2018" is verwerkt op 2019.

Daarnaast vallen de kosten nieuw beschut volgens opgave SWB mee, het effect hiervan is € 15.300.

6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo

Dit betreft een saldo van diverse posten.

- Vervoer: In maart 2019 is van de Regio een factuur ontvangen in verband met een niet voorziene afrekening meerwerk visie op vervoer over 2018 (€ 7.000). Begin 2019 zijn nagekomen facturen 2018 van Medipoint, Meyra en Welzorg voor lumpsum afgedragen (€ 20.000).
- Rolstoelen: Er wordt € 30.000 meer uitgegeven aan rolstoelen. Redenen hiervan zijn dat er meer rolstoelen zijn verstrekt, maar ook een aantal dure complexe rolstoelen met individuele aanpassingen.
- Woonvoorzieningen: Voor 2019 is € 90.000 geraamd, de verwachte uitgaven zijn € 132.000, we ramen daarom € 40.000 bij. De reden hiervoor is dat er in 2019 een aantal dure woningaanpassingen moesten worden gerealiseerd.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Dit betreft een saldo van diverse posten.

- Huisverboden:
Na een begrotingswijziging (1^e Berap 2019) is het primair begrote bedrag van € 21.000 al bijgesteld met € 3.000 naar € 18.000. In de afgelopen jaren is zichtbaar dat het aantal huisverboden gemiddeld 5,5 per jaar bedraagt. Het gaat hier om onplanbare interventies. De aantallen laten dan ook jaarlijkse wisselingen zien. In 2019 hebben we tot medio november 3 tijdelijk huisverboden gehad. Dit betrof huisverboden zonder verlengingen. Gelet op de beperkte omvang en het feit dat er geen verlengingen zijn geweest zijn de uitgaven in 2019 tot nu toe beperkt gebleven tot € 5.250. We verwachten voor 2019 een financieel voordeel op huisverboden van € 12.750.
- Bemoeizorg/ OB psychosociaal:
Na een begrotingswijziging (1^e Berap 2019) is het primair begrote bedrag van € 29.000 al bijgesteld met € 5.000 naar € 24.000. In november 2017 is Haaksbergen gestart met de inzet van wijk-GGD'ers. De wijk-GGD biedt snelle, laagdrempelige en outreachende inzet of vervolg op een signaal. De wijk-GGD maakt een achtergrondplaatje op alle levensdomeinen en voert daarmee voorwerk voor een hulpverleningstraject ('kneedfase') uit. Door de inzet van de wijk-GGD lijkt het aantal 'traditionele' bemoeizorgtrajecten te zijn afgenomen, doordat er nu eerder op een signaal wordt gereageerd. Voor bemoeizorg is minder vraag. Waar echter wel behoefte aan is, is specifiek casemanagement vanuit Tactus en Mediant. Hiervoor zijn procesafspraken gemaakt. Sinds september zijn 3 trajecten casemanagement ingezet. We verwachten voor 2019 een financieel voordeel op bemoeizorg van € 15.000.
- Schuldhulpverlening:
Er heeft met betrekking tot de kosten bewindvoering een overheveling van € 35.000 plaats gevonden van "schuldhulpverlening" naar "bijzondere bijstand" (voordeel).
- Huishoudelijke ondersteuning (zorg in natura):
Voor 2019 gaan we uit van gemiddeld 440 cliënten met een indicatie voor huishoudelijke ondersteuning. In 2018 waren er 378 cliënten. In 2019 is er sprake van forse toename van het aantal cliënten, een oorzaak hiervan is de invoering van het abonnementstarief voor Wmo-maatwerkvoorzieningen.

Daarnaast is het tarief voor 2019 verhoogd. Als gevolg van deze oorzaken denken we € 75.800 meer uit te geven. Bij de jaarafsluiting van 2019 beschikken we over de volledige informatie van de zorgaanbieders. We kunnen dan vaststellen of de gehanteerde uitgangspunten juist zijn.

- **Ondersteuningsbehoeften individueel en groep (zorg in natura):**
Het aantal cliënten met een indicatie voor ondersteuningsbehoeften stijgt. In 2018 hadden we gemiddeld 222 cliënten, voor 2019 gaan we uit van gemiddeld 262 cliënten. In 2019 gelden er hogere tarieven in verband met invoering van het Twentsmodel, daarnaast is niet-cliënt gebonden tijd voor de aanbieders declarabel. Om die reden verwachten we € 369.000 (€ 469.000 minus € 100.000) meer uit te moeten geven. Bij de jaarafsluiting van 2019 beschikken we over de volledige informatie van de zorgaanbieders. We kunnen dan vaststellen of de gehanteerde uitgangspunten juist zijn.
- **PGB ondersteuningsbehoeften:**
Uit informatie van de Sociale Verzekeringsbank blijkt dat de verwachte uitgaven in 2019 € 290.000 zijn. We hebben rekening gehouden met € 340.000, we ramen daarom € 50.000 af. Minder cliënten met indicatie voor ondersteuningsbehoeften kiezen voor een persoonsgebonden budget.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Dit betreft een saldo van diverse posten.

- **Huishoudelijke ondersteuning (persoonsgebonden budget):**
Uit informatie van de Sociale Verzekeringsbank blijkt dat de verwachte uitgaven in 2019 € 104.000 zijn. We hebben rekening gehouden met € 130.000, we ramen daarom € 26.000 af. Minder cliënten met een indicatie voor huishoudelijke ondersteuning kiezen voor een persoonsgebonden budget.
- **Jeugd (persoonsgebonden budget):**
Wij zien dat onze jeugdige inwoners steeds vaker zorg in natura (ZIN) in plaats van een persoonsgebonden budget (PGB) inzetten. Ook in voorgaande jaren was dit het geval. Uit informatie van de Sociale Verzekeringsbank blijkt dat de verwachte uitgaven voor PGB jeugd in 2019 € 37.000 lager zijn dan begroot.
- **Individuele voorzieningen natura jeugd:**
De tarieven voor jeugdhulp, zowel in het vrijwillig als gedwongen kader, worden op basis van de huidige overeenkomsten en de regionale Subsidieverordening Maatregelhulp jaarlijks geïndexeerd. Dit leidt in 2019 naar verwachting tot een (eenmalig) nadeel van € 106.000.

7. Volksgezondheid en milieu

Taakveld_omschrijving	Begroot oorsprong	1e Berap	Begroting na 1e Berap	Eindejaars- rapportage	Prognose	Over- heveling naar 2020
7.1_Volksgezondheid	-833	-45	-878	22	-856	
7.2_Riolering	1.021	-6	1.015		1.015	
7.3_Afval	490		490	-187	303	144
7.4_Milieubeheer	-120	-161	-281		-281	
7.5_Begraafplaatsen en crematoria	-120	-10	-130		-130	
	438	-222	216	-165	51	144

7.1 Volksgezondheid

Het voordeel van € 22.000 is het gevolg van een terugbetaling van de GGD met betrekking tot het maatwerk jeugdgezondheidszorg 2018 (€ 13.000). Daarnaast resteert op het budget jeugdgezondheidszorg incidenteel een bedrag van ruim € 9.000.

7.3 Afval

Wij verwachten eind 2019 € 187.000 tekort te komen op de Afvalbegroting.

Ten tijde van het samenstellen van de Begroting 2019 waren de volgende zaken nog niet of onvoldoende bekend:

- Hogere kosten van inzameling huis-aan-huis afval door een andere inzamelaar.
- Hogere afvalstoffenbelasting in combinatie met minder opbrengsten van grondstoffen.
- Kosten inhuur vanwege personeelstekort.

Toelichting: We hebben begroot om € 57.000 te onttrekken aan de voorziening egalisatie afvalstoffen vanwege de verhoging van de afvalbelasting. In de voorziening is na deze onttrekking nog €108.000 beschikbaar.

Budgetoverheveling

Project Zwerfafval: Wij hebben een subsidie ontvangen van € 144.000 die nog niet in onze begroting 2019 is opgenomen. Daarom gaan we nu de begroting 2019 wijzigen voor zowel de baten als de lasten met dit bedrag.

Er zijn echter nog geen kosten gemaakt in 2019. Daarom moet het budget worden overgeheveld.

8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Taakveld_omschrijving	Begroot oorsprong	1e Berap	Begroting na 1e Berap	Eindejaars- rapportage	Prognose	Over- heveling naar 2020
8.1_Ruimtelijke Ordening	-299	-15	-314		-314	
8.2_Grondexploitatie	-		-	-48	-48	
8.3_Wonen en bouwen	-1.065	91	-974	-147	-1.121	
	-1.364	76	-1.288	-195	-1.483	-

8.2 Grondexploitatie

Met het opstellen van de begroting 2020 zijn ook de grondexploitaties herijkt. Uit deze herijking kwam naar voren dat de voorziening opgehoogd moet worden om de toekomstige verliezen te kunnen opvangen. Het betreft hier de grondexploitaties 'Marktplan' en 'vregelinkshoek'.

8.3 Wonen en bouwen

Dit betreft een saldo van de volgende posten:

- **Bouwleges nadeel € 200.000:**
Bij het tot stand komen van de begroting is ten aanzien van de legesinkomsten uitgegaan van het resultaat van voorgaande jaren. Voorgaande jaren was er sprake van de invulling van grote projecten en realisatie van 'grote' bouwplannen en daardoor hogere leges inkomsten dan gebruikelijk is. Deze grotere projecten en plannen hebben direct gevolgen van de legesinkomsten. Als die er niet of minder zijn, zoals dit jaar, dan resulteert dat dus direct in minder leges terwijl de gebruikelijke bouwplannen gelijk blijven.
- **Loket energiebesparing voordeel € 53.000:**
Wij hebben onvoldoende capaciteit beschikbaar hebben om dit werk te doen. Daarnaast zijn de kosten op het gebied van de regionale energiestrategie voor rekening van de regio.

C. Restant kredietenlijst

Kredietnr	Jaar aanvraag 1e berap	Omschrijving krediet	Restant krediet t/m 2018	Verstrekt met Begroting 2019	Aanpassing krediet 1e berap'19	Uitgaven 2019 tm 1e berap	Correctie	Restant krediet na 1e berap	Besteding na 1e berap	Restant krediet 31-12- 2019	Vervaldatum
71000047	2012	Aansluiting Kolenbranderweg op N18	891		-656	0		235	35	200	31-12-2020
		Inkomsten Aansluiting Kolenbranderweg op N18						0	0	0	
71000089	2014	Gebiedsontwikkeling centrum	485					485	0	485	31-12-2020
71000112	2015	Herschikking schoollocaties	183			-31		152	6	145	31-12-2020
71000118	2015	Extreme buien 2015-2017	1.766			-46		1.720	42	1.679	31-12-2020
71000173	2017	Nieuwbouw basisschool De Kameleon	1.508			-1		1.507	1.116	390	31-12-2019
71000176	2017	Opwaardering Kerkweg 2017-2018	179		-31	-2		146	3	143	31-12-2020
71000178	2017	Afwaardering N18	2.450			0	1	2.451	34	2.417	31-12-2020
		Afwaardering N18						0	0	0	
71000179	2017	GRP 2017-2020 kredietjaar 2017	1.208			-206		1.002	17	985	31-12-2020
71000185	2017	Vervanging Speelvoorzieningen 2017	23			-26		-3	0	-3	31-12-2019
71000087	2018	Verdiepte aanleg N18	255			0	-255	0	0	0	31-12-2019
71000187	2018	Vervanging hard en software 2018	119			-97		22	23	0	31-12-2019
		Vervanging hard en software 2018						0	0	0	31-12-2019
71000191	2018	GRP 2017-2020 kredietjaar 2018	1.717			-6		1.711	6	1.705	31-12-2020
71000193	2018	Bewegwijzering (2018)	33			-1		32	0	32	31-12-2019
71000194	2018	Vervanging en renovatie openbare verlichting 2018	12			-3		9	0	10	31-12-2019
71000195	2018	Rotonde Hengelosestraat/ Veldmaterstraat (2018)	498			-3		495	8	486	31-12-2020
71000196	2018	Aanpassing Noordsingel ter hoogte van Stepelo	6			-8		-2	0	-2	31-12-2019
71000197	2018	Aanpassing Veldmaterstraat	245			-2		243	8	235	31-12-2020
71000198	2018	Aanpak Eibergsestraat (2018)	37			-37		0	1	0	31-12-2019
71000199	2018	Realisatie milieu eilanden	240			0		240	0	240	31-12-2020
71000202	2018	Nieuwbouw Assink	27	100		-12		115	9	106	31-12-2020
		Nieuwbouw Assink						0	0	0	
71000203	2018	Parkeerplaatsen fietscrossvereniging DVO (2018)	20			0		20	0	20	31-12-2020
71000207	2019	Vervangingen WMO 2019		50		0		50	0	50	31-12-2020
71000208	2019	Vervanging hard- en software 2019		330		-1		329	45	284	31-12-2020
71000209	2019	Kantverharding 3 wegen (2019)		90		0		90	126	-36	31-12-2020
71000213	2019	GRP 2017-2020 kredietjaar 2019		1.774		-2		1.772	18	1.754	31-12-2020
71000210	2019	Fietsverbinding (Overbeekweg-Kattendamsweg)		15		0		15	0	15	31-12-2020
71000211	2019	Parkeerterrein Hibberstraat		34		0		34	2	32	31-12-2020
n.n.b.	2019	Overige vervangingsinvesteringen		262		0		262	0	262	31-12-2020
71000206	2019	Vervanging en renovatie openbare verlichting 2019		150		-33		117	104	13	31-12-2020
		Afrondingsverschillen					1	1	0	1	
			11.902	2.805	-687	-517	-253	13.249	1.603	11.647	

D. Opvolging aanbevelingen Rekenkamercommissie

Na de rapportage in de tweede Bestuursrapportage 2018 resteert nog één "oud" rapport van de rekenkamercommissie (Rkc) om over te rapporteren, namelijk over het grondbeleid. Verder is begin dit jaar het rapport "het Centrum Centraal, part II" verschenen. De aanbevelingen uit dit rapport (hoofdstuk 9.4) vermelden we hieronder integraal.

Bezint eer ge begint - het grondbeleid van de gemeente Haaksbergen, oktober 2017.

In de aanloop naar een nieuwe nota grondbeleid (volgens aanbevelingen Rkc) zou vorig jaar eerst een evaluatie van het grondbeleid plaatsvinden. Gezien de beperkte personele capaciteit is dat niet gebeurd. We verwachten niet dat belangrijke beleidswijzigingen nodig zijn. We leggen daarom komend jaar prioriteit bij andere taken en projecten. We blijven werken aan verbetering van de informatiewaarde van de planning en control instrumenten. In dit kader blijven we werken aan verbetering van de paragraaf grondbeleid in de begroting en jaarstukken.

Het Centrum Centraal, part II "this is not a lovesong".

Samenvattend concludeert de rekenkamercommissie dat de uitkomsten van het onderzoek naar de besluitvorming rondom het Marktplan vanaf 2012 uiteindelijk vooral aanleiding geven tot aanbevelingen die grotendeels als 'open deuren' beschouwd moeten worden. Daarbij heeft de rekenkamercommissie het gevoel zichzelf in de aanbevelingen bij haar onderzoeken gaandeweg vaker te herhalen. Omdat de aanbevelingen uit de diverse onderzoeken wel steeds door de raad herkend en overgenomen werden, zou dit geen negatieve aanwijzing voor de kwaliteit van de gedane aanbevelingen moeten zijn.

Toch is er voldoende aanleiding te onderzoeken of er een vast patroon uit de door de rekenkamercommissie in haar onderzoeken gedane aanbevelingen naar voren komt en wat daarvan eventueel de oorzaken zouden kunnen zijn.

In afwachting daarvan zijn er aan de hand van dit onderzoek toch enige aanbevelingen geformuleerd.

Wat zijn de algemene aanbevelingen?

Zoek bij een groot project als het Marktplan in een zo vroeg mogelijk stadium aansluiting met de inwoners en de ondernemers. Betrek hen eerder bij de planvorming (zie ook het onderzoek van de rekenkamercommissie over burgerparticipatie). Niet alleen zenden, maar ook willen ontvangen. Vergroting van het draagvlak bij de inwoners betekent vrijwel zeker ook een breder politiek draagvlak. En minder langdurige en ingrijpende besluitvormingsprocessen, minder juridische claims. En dus ook lagere kosten. "Een gemeente heeft inwoners, geen burgers. Burgers haal je bij de McDonalds".

- Zorg ervoor dat biedingen duidelijk en goed vergelijkbaar zijn, maak vooral ook de verschillende criteria en hoe zij gewogen zijn transparant. Maak het ook inzichtelijk wanneer biedingen feitelijk niet goed te vergelijken zijn. Handhaaf deadlines. Houd stukken niet langer onder embargo dan strikt noodzakelijk is.

- Houd niet alleen rekening met de kosten en baten van een project zelf, maar ook met de risico's en kosten op langere termijn. Houd goed in beeld wat van de betrokken partijen en wat van de gemeente zelf mag worden verwacht. Hanteer dit consequent voor álle aanbieders.
- Houd de publieke communicatielijnen open: neem daarin als college zelf tijdig het voortouw en houd daarin zelf de regie, laat dit niet (te lang) alleen aan pers, social media en de "grote trom" over.

En wat zijn de specifieke aanbevelingen voor Haaksbergen?

"Wij zijn toch op de wereld om mekaar, om mekaar, te hellepe niewaar?!"

- Houd als raad de politieke communicatielijnen open: naar de coalitie, maar zeker ook naar de oppositie. Gun elkaar een politiek succes(je). Durf bovenal als raad meer dualistisch op te treden. Uiteindelijk gaat het er immers om dat er in het duurzame belang van heel Haaksbergen gehandeld kan worden.
- Beperk als fractie zelf het aantal termijnen waarop een persoon een functie als gemeenteraads- of collegelid mag vervullen. Daardoor kunnen bepaalde negatieve cultuurdragers niet tot in einde van (hun) dagen hun stempel op de cultuur binnen een bepaalde fractie blijven drukken. Opdat er gemakkelijker weerstand kan worden geboden aan de verleiding steeds maar weer oude rekeningen te vereffenen en "oud zeer" eindelijk ook eens echt "oud" zeer kan worden.
- Probeer als raad niet onderdeel of katalysator te worden van geruchtenstromen.
- Neem het "lekker" van stukken serieuzer, zoek naar de schuldigen, zorg voor sancties. Dit raakt aan de kwaliteit van het democratisch proces.
- Overweeg als raad in een vergelijkbare situatie (langdurig, politiek ingewikkeld, financieel ingrijpend, waardoor besluitvorming moeizaam tot stand komt) een vorm van "mediation" waarvan het eindresultaat in ieder geval een (aangescherpt) huishoudelijk reglement zou moeten zijn: hoe gaan we in deze gemeenteraad, verbaal en anderszins, met elkaar, met "onze" ambtenaren en met "ons" college om? Een scherpe uitwisseling van mening en opvattingen, mits met draagkrachtige argumenten onderbouwd, ligt aan de basis van elk werkelijk democratisch proces. Felle discussies, mits inhoudelijk, moeten altijd mogelijk zijn. Maar een constructieve sfeer en discussie in een verhoudingsgewijs veilige omgeving leiden uiteindelijk wel tot veruit betere besluitvorming.

Deze aanbevelingen - voor zover gericht aan het college - nemen we mee in het vervolgproces van het Marktplan. Zo hebben we in de commissie Ruimte van oktober-2019 ondermeer gemeld dat we inwoners en ondernemers betrekken bij de uitwerking om te komen tot een definitief plan.